

по-ефективните измежду тях, което също изисква от проектантите иновативно мислене и поведение.

Истината е, че днес повечето от изброените елементи на планирането напълно липсват от учебните програми и студентите изобщо не се занимават с тях. Едва ли е пресилено, ако кажем, че проектантската проблематика като цяло сега отсъства в подготовката на бъдещите специалисти. Според нас в случая става дума за много сериозни **дефицити** в обучението. В същото време сме свидетели на едно **прехласване** към технологията на изчислителната работа. Тя без съмнение е много важна, но определено има **подчинена роля** спрямо проектирането и организацията на СИ.

Безспорните (немислими до неотдавна) възможности, които създаде компютърната техника, като че ни подвеждат да им приписваме преувеличено значение в сравнение с другите важни дейности в работата на статистиците. Те наистина направиха революция в производството, съхранението и разпространението на информационните продукти, но за статистика те са помощни средства. Предимствата на компютърната техника трябва да се използват не за да измества специалисти по ИТ в преподаването, а главно за разширяване и задълбочаване на знанията на студентите за същностните аспекти на статистическото изследване. Много опасно изглежда наблюдаваното днес неоправдано изместване на акцентите в някои от статистическите дисциплини към чисто техническото прилагане на статистическия софтуер за сметка на съдържателните аспекти на СИ. Добре е да се запитаме дали по този начин сами не ерозираме, вместо да утвърждаваме функциите и ролята на статистиците в новото информационно общество. И дали така сами не насаждаме превратна представа в обществото, че в условията на новите информационни технологии статистиците "отживявали" времето си.

Изключение са предлаганите сега курсове по статистика, в които се прави опит да бъде запълнена поне отчасти тази празнота⁵. Оценявани през призмата на цялостния производствен процес на статистическите информационни продукти, дори и там, където присъстват отделни дисциплини или отделни теми по проектиране на СИ, те се оказват крайно недостатъчни. От това разбира се, неизбежно се пораждат негативни ефекти и в

⁵ Например в Австрия в Университета в Линц се предлагат алтернативно две отделни дисциплини като избираеми - "Статистически проекти" и "Методи на статистическите проекти" с хорариум 30 часа упражнения. В последния учебен план на специалността в УНСС (2005 г.) е включен спецкурс "Проектиране на статистическите изследвания" с хорариум 30 часа.